

Сахневич Анна,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальність 012 Дошкільна освіта,
Житомирський державний університет імені Івана Франка;

науковий керівник: **Бірук Наталія,**
кандидат педагогічних наук, доцент,
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Модернізація змісту дошкільної освіти – важливий чинник розвитку системи національної освіти в цілому. Важливо, щоб вихователі поставилися до нових умов не відповідно до старих звичок, уміли облишити консервативну колію, тому проектна діяльність у роботі ЗДО – вимога часу, спрямована на забезпечення відповідності навчально-виховного процесу та його результатів до сучасних вимог суспільства. Проектна діяльність стала стимулюючим чинником у розвитку дошкільної освіти. Заклади дошкільної освіти з метою вдосконалення навчально-виховного процесу використовують спеціалізовані програми, альтернативні методики та спадщину видатних педагогів.

Шляхом інноваційних підходів до змісту і форм методичної діяльності, зокрема, через впровадження проектного методу в діяльності дошкільного закладу реалізуються актуальні задачі зростання професійної майстерності вихователів сучасних дошкільних навчальних закладів. Вибір цього методу також обумовлено вимогами Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» щодо навчання і розвитку особистості, спрямування педагогічної діяльності на розвиток у дітей пізнавальної активності, творчості, самостійного пошуку розв'язання проблем.

Проаналізуємо сутність категорії «проект»:

- проект – це усвідомлене, осмислене внутрішнє бажання досягти певної цілі, отримати результат;
- проект – це послідовна діяльність, що виконується для досягнення

реальної мети та розв'язання життєвої проблеми (Р. Уоткінс);

- проєкт – це мета, прийнята і засвоєна дітьми, актуальна для них самодіяльність, конкретна практична творча діяльність, поетапний рух до реалізації мети;

- проєкт – метод педагогічно-організованого засвоєння дитиною навколишнього середовища, ланка системи виховання у ланцюзі розвивальної особистісної програми.

- проєкт – це будь-яка дія, що здійснюється від серця і з певною метою. (В. Кільпатрик)

Із запропонованого аналізу поняття можемо зробити висновок:

- по-перше, метод проєктів відкриває значні можливості в розвитку вільної творчої особистості дитини, спроможності діяти самостійно, відповідно до ситуації;

- по-друге, метод проєктів співзвучний сучасним життєвим позиціям: дитина робить із задоволенням тільки те, що вибрала і їй цікаво;

- по-третє, іноді знання, отримані дітьми залишаються теорією, а мета методу проєкту – навчити застосовувати досліджувану теорію на практиці для розв'язання конкретних завдань в реальному житті;

- по-четверте, індивідуальний темп діяльності над проєктом забезпечує дитині реалізацію власних можливостей згідно її рівнем розвитку.

Таким чином, метод проєктів – це педагогічна технологія, що містить сукупність дослідницьких, пошукових, проблемних методів та прийомів. Вміння користуватися методом проєктів – є показник високої кваліфікації вчителя, вихователя їх прогресивної методики навчання і розвитку дітей.

У закладі дошкільної освіти проєктна діяльність може бути різною за: обсягом завдань, тривалістю, характером координації та контактів, формою проведення, виду діяльності. Для чіткого уявлення вихователя про метод проєктів, його впровадження в діяльність з дошкільниками необхідно розмежувати два типи проєктів:

- 1) проєктна діяльність вихователя,
- 2) методика, за якою вихователь організує проєктну діяльність дітей [6].

Проект вихователя – організована діяльність, спрямована на розв’язання актуальної проблеми, що призводить до зміни на краще (рух до прогресу). Він здійснюється за усталеною системою проектної діяльності.

Структура проєту:

- постановка проблеми;
- визначення мети;
- фаза розробки – складання плану;
- фаза реалізації;
- фаза завершення – оцінка результатів, визначення перспектив розвитку.

За допомогою проєктів вихователь може досягти успіху у розв’язанні багатьох проблем у професійній діяльності. Це може бути, наприклад: оновлення дидактичного забезпечення навчального осередку групи; організація виїзного пізнавально-розважального заходу; розробка і впровадження тематичних планів нового спрямування, ознайомлення з темою методом занурення тощо. Наряду з цим темою його проєкту може бути організація проектної діяльності дітей з певної теми. Запропонована модель Т. Коршуновою (рис.1) показує взаємопроникнення і розмежування мети і завдань проєкту вихователя і проєкту дітей [6].

Рис. 1. Модель взаємопроникнення і розмежування мети і завдань проєкту вихователя і проєкту дітей

Проект дітей є складовою проєкту вихователя, його змістом і метою одночасно. Проектування дитини передбачає співпрацю вихователя з

дитиною у творчій діяльності з розв'язання нових для дитини проблем. Учений М. Подьяков (1996 р.) виділив два типи дитячої активності:

- 1) власну активність дитини, яка повністю визначається нею;
- 2) активність дитини, яка стимулюється дорослим.

Завдання вихователя створити проблемну ситуацію, пробудити у дитини потребу в розв'язанні проблеми. Створити умови для знаходження способів її розв'язання у зоні найближчого розвитку дитини та створення кінцевого продукту у змістовній і насиченій взаємодії з дитиною.

Мета дитини – знайти відповіді, створити кінцевий продукт, поставити нові питання.

Після завершення дітьми проєкту проєкт вихователя продовжується аналізом ефективності і недоліків, визначаються шляхи вдосконалення та реалізація нової проблеми.

Умови успішного здійснення проєкту:

- урахування бажань і досвіду учасників проєкту вихователя і дітей;
- наявність проблеми, інтригуючий початок, виділення протиріччя;
- співробітництво вихователя і дітей, зацікавленість вихователя дитячими проблемами, заняттями;
- свобода дітей у вираженні власної думки, виборі діяльності;
- наявність інформаційної та матеріальної бази;
- знання методики.

Проблемність, протиріччя забезпечують відкритість до нового, формують схильність до самонавчання і саморозвитку дитини .

Щоб полегшити процес організації проєктної діяльності в дошкільному закладі в Україні існують певні друковані матеріали, методичні рекомендації, доробки професійних методистів ЗДО. Наприклад, журнал «Проєктна діяльність» КОЗА-ДИСКА «Шаблони і розробки для вихователя-методиста» випуск 2013.3, в якому вихователів-методистів зацікавлять шаблони й доробки щодо підготовки та проведення засідань педагогічної ради, роль якої в організації проєктної діяльності в дошкільному закладі є важливою. За допомогою пам'яток, схем, покрокових алгоритмів, поданих на диску, вихователі-методисти мають змогу ознайомитися зі структурою проєктної діяльності, її ознаками та етапами реалізації. У журналі пропонуються також

конспекти занять з використанням роздаткового матеріалу, аудіозаписів та презентацій, сценарії заходів, що є структурними елементами розроблених проєктів на диску [12]. Нижче наведено типовий алгоритм діяльності над проєктом

Алгоритм діяльності над проєктом

Етапи Проєкту :

- I. Постановка проблеми
 - II. Обговорення проблеми, визначення завдань.
 - III. Робота над проєктом
 - IV. Презентація продукту діяльності
 - V. Аналіз ходу роботи над проєктом та постановка нової проблеми.
- У кінці проєкту корисно провести самоаналіз.

Питання для самоаналізу можуть бути такі:

- З чого все починалося?
- Як виникла ідея?
- Чия це була ідея?
- Як інші поставились до неї?
- Що вдалося, а що ні?
- Які відчували проблеми?
- Завдяки чому вдалося їх розв'язати?
- Що більше здивувало (лякало, тішило, турбувало)?
- Що далось легко? Важко? Чому?
- Які зміни відбулися у житті вашої групи за час проєкту?
- Скільки дітей проявили себе активними і творчими?
- Чи вільно висловлювали діти свої бажання? Що спонукало чи заважало?
- Які прийоми і методи були більш вдалимими в активізації дітей?

Таким чином, аналізуючи метод проєктів та проєктну діяльність у закладі дошкільної освіти, можна дійти висновку, що такий підхід до організації діяльності дітей сприяє гармонійному розвитку особистості дитини через власний інтерес та співробітництво з вихователем, а також підвищує фахову майстерність самого вихователя. Вважаємо, що активне впровадження проєктної діяльності у сучасних ДНЗ буде перспективним найближчим часом, що є потребою суспільства.

Список використаної літератури:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / науковий керівник А.М. Богущ. Київ: Спеціальний випуск журналу «Вихователь-методист дошкільного закладу». 2012. 64 с.

2. Ващенко Г. Загальні методи навчання: [Підручник для педагогів]. Київ: Українська видавнича спілка, 1997. С. 331-353.

3. Вераска М., Веракса О. Організація проектної діяльності у дитячому садку: творчі проекти. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2010. № 2. С. 31-36.

4. Коршунова Т.Л. Диференційований підхід до типів проектування. URL: http://poippo.pl.ua/otmz/kruglyj_stol

5. Проектні технології у дошкільному навчальному закладі. Буракова Ю.Д. Харків: Вид. гр. «Основа», 2009. 204 с.

6. Проектна діяльність. КОЗА-ДИСКА. Шаблони і розробки для вихователя-методиста. Випуск 2013.3. URL: <http://vmetodyst.blogspot.com/2013/09/20133.html>

7. Токаренко Н.М. Метод проектів як ефективний засіб організації розвивально-пізнавальної активності дітей старшого дошкільного віку. URL: http://poippo.pl.ua/otmz/kruglyj_stol/3.pdf